

KAKO SAM DOŽIVIO VIZIJU-SUPER-VIZIJU?

/ WHAT IS MY VISION OF „VISION-SUPER-VISION“?

Željko Bibić

Željko Bibić, dr. med., trening grupni analitičar, Udruženje grupnih analitičara Vojvodine, Novi Sad, Srbija

Željko Bibić, training group analyst, Association of Group Analysis Vojvodina, Branislava Borote 21, 21000 Novi Sad, Serbia

E-mail: zeljkobibic@gmail.com

Kad je najavljena naslovna tema studijskih dana EGATIN-a 2017. godine u Zagrebu, „Vision-Super-Vision“, u prvi mah bio sam zbunjen i pitao sam se što to znači. Što je zapravo tema skupa? Trebalo mi je vremena i nekoliko puta pokušavao sam odgonetnuti značenje, čak sam, sjećam se, privučen simetrijom, pokušao naslov i geometrijski promatrati. Naime, uporaba razdiobnih crta zbunila me. Kao da se na neki način „tajna“ krila u kutu promatranja, poput onih zagonetnih skrivalica u križaljka. Zatim sam, posve točno, došao do zaključka da će tema ovogodišnjega susreta ipak posve jasno biti supervizija, jedno od lica svetoga trojstva edukacije iz svijeta analitičke grupne psihoterapije.

Uočljiva je paralelnost „vizije“ i njezine zrcalne slike „vizije“ u naslovu, koja me podsjetila na molekulu i njezinu sliku u zrcalu, kada se na prvi mah učini, i to vrlo zorno, da je riječ o istoj mole-

kuli, a zatim da možda i nije. Ustvari, prisjetimo se kemije i jedne molekule koja ima dva prostorna oblika – izomera. Različit razmještaj u prostoru rezultira razlikama u fizičkim, kemijskim i biološkim svojstvima među izomerima, tako da su jedni vrlo upotrebljivi, korisni, čak i ljekoviti, a drugi sasvim nedjelotvorni, eksplozivni ili na neki drugi način opasni. Što su kompleksnije molekule i cijele kemijske formule poput onih kojima bi se hipotetski mogla predstaviti grupna zbičavanja, promatranje i usporedba bivaju težima. Što smo vidjeli u tom zrcalu, je li to točno, je li prihvatljivo i korisno za pacijente, za grupu koju vodimo, trebamo li se pomaknuti malo ulijevo ili udesno ne bismo li vidjeli bolje, vidimo li nešto svoje i razlikujemo li to od pacijentova i od nečega što pripada cijeloj grupi? Kako li je teška zadaća tog „super“ (zrcala) između dviju „vizija“, poput neke spojnice između dvaju svjetova – svijeta vještine i svijeta učenja i nesi-

gurnosti. Supervizor kao superzrcalo u zahtjevnom je položaju. U njegovu se biću-funkciji zrcale supervizanti sa svojim grupama, supervizantova osobna terapija, kontratransferne poteškoće, slijepe pjege, ali i supervizijska grupa. Idealna supervizijska grupa vodi se kao uzajamno promatranje i služi učenju vještine. Ali što je idealno? Je li supervizor „veliki brat“?

Je li cilj da „vizija“ i „vizija“ budu što sličnije? Svakako da jest u bitnim stvarima, a ostalo je stil koji se tek ima graditi, kreativnost koju trebamo oslobađati sa svojim pacijentima, svemu tomu treba dati smjelosti putem nutarnjeg integriteta koji mora izbiti na površinu i pokazati se. Teški su početnički koraci. Supervizor je u prednosti jer je već bio supervizant! A tako je lako zaboraviti tu jednostavnu i tako bitnu činjenicu. Baš zato silno su mi se dopala izlaganja trojice kolega edukana iz grupne analize. Njih su trojica smjelo, otvoreno, živo i u dobroj vjeri izrazila svoja iskustva, poteškoće i strepnje te ih prikazala kao osobne supervizantske priče, svima nam privukli pozornost i, nadam se, podsjetili nas na to koliko im je teško, koliko im je to bitno razdoblje, kakva su im očekivanja, koliko je teško učiti, biti procjenjivan i nadgledan (superviziran). U grupici za raspravu čiji sam bio član predavanje tog trojca podsjetilo nas je na početke, na neshvaćanja, a asocijacije na to da

smo pušteni u bitku, bačeni u vatru, u vodu, ponekad u ozračju institucionalnih otpora jednostavno su prštale. Spoznaja da smo ponekad bili zaglavljani između pravila, *settinga* i improvizacije stavlja nas u nezavidan položaj, ali nas i brusi. I zato bezbroj puta bravo za kolege, jer su me podsjetili na profesionalnu iskrenost, nesebičnost, spremnost da se čovjek izloži, što je dokaz poštenja i integriteta kojima se treba pokloniti, koje treba njegovati, kojima naša struka teži i kojima se ponosi.

Netko je u maloj grupi spomenuo i peer superviziju, a mislim da to može biti vrlo bitno za osjećaj pripadnosti grupi grupnih analitičara, pomoći izgradnji identiteta u društvu jednakih bez straha od starih i iskusnih te otključati polje za raspravu koje može donijeti mnogo toga korisnog. No supervizija bi uvijek morala podrazumijevati rad sa supervizorom jer ona je u tom smislu, kako sam negdje pročitao, više od učenja, a manje od terapije.

Drugu asocijaciju dobio sam kad je na plenarnom predavanju spomenut Superman. S tim u vezi naslov „Vision-Super-Vision“ podsjetio me na komparaciju pridjeva, gdje u nizu nedostaje „dovoljno dobra vizija (supervizija)“ što jasno aludira na Winnicottovu „dovoljno dobru majku“. Ne mogu, dakle, ne zaključiti da je naslov uspješan proizvod kreativne igre.

Na kraju, pitamo li se u situaciji regresije velike grupe kako ćemo opstati, preživjeti, kakva nam je „vizija“ budućnosti (sad jedna obična vizija). Hoće li biti mjesta na zajedničkom brodu za sve – strah je velikih, dok se mali bore i strahuju za svoje mjesto i ravnopravnost. Dakle, hoćemo li očuvati identitet, koliko smijemo i možemo biti otvoreni i govoriti jezikom libida, koliko teoretski i tehnički, koliko se trebamo emocionalno distancirati, kako osvojiti prostor za topliji, emocionalniji dio, bez straha da ćemo biti izolirani ili asimilirani. Kao da je strah zbog odnosa vanjskih velikih svjetskih grupa i njihovih voditelja pomalo preslikan i na nas grupe analitičare.

Postavljalo se i pitanje i jesmo li mi prisutni obični ljudi, predstavnici svojih društava i instituta ili pak država. Drugim riječima, jesmo li pojedinci ili članovi srednjih grupa, velikih grupa ili gomila. Hoćemo li spasiti sebe i očuvati oazu privatnosti i stvarne komunikacije i što će biti s novostima koje donosi svijet telekomunikacija. Možda je ono što nam treba samo „dovoljno dobra vizija“.

I sve to u ozračju proljetnoga Zagreba i povijesnih zidova hrama čovječnosti, Vrapča, i njegovih pacijenata. Velika hvala svim organizatorima na odabiru lokacije i svima koji su omogućili taj susret i učinili ga ugodnim.